

## KUULUTUS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on kaivoslain (621/2011) perusteella 2.12.2022 hyväksynyt seuraavan kullanhuuhtontaluvan siirtoa koskevan hakemuksen

Luvanhaltija: Jenny Jurvakainen  
Siirron saaja: Hiidenlinna Oy  
Lupatunnus: HL2018:0028  
Alueen sijainti: Inarin kunta, Palsinojaan laskevan Elsaajan latva-alue

Päätökseen saa kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Päätös katsotaan tulleen tiedoksi saaduksi seitsemän (7) päivän kuluessa päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaika päättyy 9.1.2023.

Päätöksen liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä. Kuulutus ja päätös ovat nähtävänä 2.12.2022 – 9.1.2023 Tukesin verkkosivuilla osoitteessa <https://tukes.fi/paatokset-ja-kuulutukset/kullanhuuhtontaluvat>.

Lisätietoja [kaivosasiat@tukes.fi](mailto:kaivosasiat@tukes.fi) tai puh. 029 5052 000

Kuulutettu 2.12.2022

Pidetään nähtävänä 9.1.2023 asti

Jenny Jurvakainen

## **PÄÄTÖS KULLANHUHDONTALUVAN SIIRROSTA**

Luvanhaltija: Jenny Jurvakainen  
Siirron saaja: Hiidenlinna Oy  
Y-tunnus: 2616495-1  
Vireilletulopvm: 15.6.2022

Hakemuksen tarkoitus: Kullanhuuhdontaluvan HL2018:0028 siirtäminen Hiidenlinna Oy:lle.

### **PÄÄTÖS**

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto hyväksyy kaivoslain (621/2011) nojalla kullanhuuhdontaluvan lupatunnus HL2018:0028 siirron Hiidenlinna Oy:lle.

*Perustelut:* Hakija on osoittanut, että kaivoslaissa säädetyt edellytykset täyttyvät eikä luvan siirrolle ole kaivoslaissa säädettyä estettä. Kaivoslaki (621/2011) 46 § ja 73 §.

Kullanhuuhdontaluvan haltijalla on tässä luvassa mainitulla kullanhuuhdonta-alueella yksinoikeus etsiä ja kartoittaa maaperässä esiintyvää kultaa, ottaa talteen ja hyödyntää maaperässä esiintyvää kultaa huuhtomalla sekä ottaa talteen ja hyödyntää huuhtonnan sivutuotteena irtomaasta löytyvät platinahiput sekä jalo- ja korukivet.

### **Kullanhuuhdonta-alueen tiedot**

Pinta-ala: 7,0 ha  
Alueen nimi: Hiiden Goldmine (ent. Kassun kultala)  
Sijainti: Inarin kunta, Palsinojaan laskevan Elsaajan latva-alue, Metsähallituksen hallinnoima valtionmaa, Hammastunturin erämaa-alue.

Luvan voimassaolo:  
Kullanhuuhdontalupa HL2018:0028 on voimassa 28.6.2023 saakka.

### **Lupamääräykset**

Kullanhuuhdontaluvan HL2018:0028 (liite 2) lupamääräykset siirtyvät tämän päätöksen myötä koskemaan siirron saajaa sellaisenaan.

### **Päätösmaksu**

Päätösmaksu 315 €. Valtion talous- ja henkilöstöhallinnan palvelukeskus lähettää laskun hakijalle.

*Perustelut:* Asetus Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (1283/2021)

### **Muutoksenhaku**

Tähän päätökseen saa hakea muutosta kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelta valittamalla siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. Päätöksestä perittävästä maksusta voidaan valittaa samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

### **Päätöksestä tiedottaminen**

Päätöksestä tiedotetaan kaivoslain (621/2011) 74 §:n mukaisesti. Lupapäätös liitteineen toimitetaan postitse hakijalle. Jäljennös päätöksestä liitteineen toimitetaan siirron saajalle. Päätös annetaan tiedoksi julkisella kuulutuksella kaivosviranomaisen verkkosivuilla ([www.tukes.fi](http://www.tukes.fi)). Tieto kuulutuksesta julkaistaan toiminnan vaikutusalueen kunnassa kuntalain 108 §:n mukaisesti.

### **Sovelletut säännökset**

Kaivoslaki (621/2011)

Asetus Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (1283/2021)

### **Lisätietoja**

Lisätietoja antaa Juho Kupila, puh. 029 5052 121, [etunimi.sukunimi@tukes.fi](mailto:etunimi.sukunimi@tukes.fi)

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu. Asian on esitellyt ylitarkastaja Juho Kupila ja ratkaissut ylitarkastaja Pasi Molkoselkä.

### **LIITTEET**

Liite 1. Valitusosoitus

Liite 2. Kopio lupapäätöksestä HL2018:0028

## VALITUSOSOITUS

### Valitusviranomainen

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä pääosa tässä päätöksessä tarkoitettua aluetta sijaitsee. Toimivaltainen hallinto-oikeus on mainittu valitusosoituksen lopussa. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

### Valitusaika

Päätös katsotaan tulleen tiedoksi saaduksi seitsemän (7) päivän kuluessa päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaika päättyy 9.1.2023.

### Valitusoikeus

Päätöksestä saa valittaa se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

### Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- 1) päätös, johon haetaan muutosta
- 2) miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- 3) perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- 4) valittajan nimi ja kotikunta
- 5) postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla).

### Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- 1) päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- 2) asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- 3) asiamiehen valtakirja

### Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies.

Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Hallinto-oikeudessa kirjaamon aukioloaika on klo 8.00–16.15. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa **oikeudenkäyntimaksu** 270 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Toimivaltaisen hallinto-oikeuden yhteystiedot muutoksenhakua varten:

**Pohjois-Suomen hallinto-oikeus**

Käyntiosoite: Isokatu 4, OULU

Postiosoite: PL 189, 90101 OULU

Faksi: 029 56 42841

Sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi

Puhelin: 029 56 42800 (vaihde)

Runolinn Kalle

## **PÄÄTÖS KULLANHUHDONTALUVAN MYÖNTÄMISESTÄ**

### **Kullanhuuhdentalupahakemus**

Hakija: Runolinn Kalle

Vireilletulopvm: 29.10.2018

Etuoikeuspvm: 29.10.2018

Hakemuksen tarkoitus: Kullanhuuhdonta valtion omistamalla alueella.  
Kaivoslain (621/2011) 22 §:n mukaan kullanhuuhdontaan valtion omistamalla alueella on oltava kaivosviranomaisen lupa.

### **PÄÄTÖS**

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto myöntää kaivoslain (621/2011) nojalla Runolinn Kalle kullanhuuhdentaluvan lupatunnuksella HL2018:0028.

*Perustelut:* Hakija on osoittanut, että kaivoslaissa (621/2011) säädetty edellytykset täyttyvät eikä kaivosviranomaisen selvityksen (liite 3) perusteella luvan myöntämiselle ole kaivoslaissa säädettyä estettä.  
Kaivoslaki (621/2011) 45 § ja 50 §.

Kullanhuuhdentaluvan haltijalla on tässä luvassa mainitulla kullanhuuhdonta-alueella yksinoikeus etsiä ja kartoittaa maaperässä esiintyvää kultaa, ottaa talteen ja hyödyntää maaperässä esiintyvää kultaa huuhtomalla sekä ottaa talteen ja hyödyntää huuhdonnan sivutuotteena irtomaasta löytyvät platinahiput sekä jalo- ja korukivet.

### **Kullanhuuhdonta-alueen tiedot**

Pinta-ala: 7,0 ha

Alueen nimi: Kassun kultala

Sijainti: Inari, Palsinojan sivunoro, Elsaajan latva-alue, Metsähallituksen hallinnoima valtionmaa, Hammastunturin erämaa-alue. Alueen sijainti ja rajat ilmenevät tämän päätöksen liitetystä kartasta (liite 2).

### **Päätöksen täytäntöönpano**

Kullanhuuhdentalupa perustuvat toimenpiteet saa aloittaa, kun siihen oikeuttava lupapäätös on lainvoimainen ja luvassa määrätty vakuus on asetettu. Jos kullanhuuhdentalupa perustuvat toimenpiteet edellyttävät muualla lainsäädännössä vaadittua lupaa, saa toimenpiteen kuitenkin aloittaa vasta, kun asianomainen lupapäätös on lainvoimainen tai toiminnan aloittamiseen on saatu oikeus asiassa toimivaltaiselta viranomaiselta.

## Lupamääräykset

### *Päätöksen voimassaolo:*

Kullanhuuhdontalupa on voimassa neljä (4) vuotta päätöksen lainvoimaiseksi tulosta.

*Perustelut:* Kaivoslaki (621/2011) 65 §.

Luvan voimassaoloaika on lain sallima enimmäisaika luvan voimassaololle, koska kullanhuuhdonnan ei katsota aiheuttavan yleiselle tai yksityiselle edulle sellaista vahinkoja tai haittaa, että luvan voimassaoloaikaa olisi lyhennettävä.

### *Menetelmät:*

Tämä lupa oikeuttaa koneellisen kullanhuuhdonnan suorittamiseen lupa-alueella. Käsiteltävä maamäärä on enintään 1000m<sup>3</sup> kaivukauden aikana.

*Perustelut:* Lupahakemuksen mukaisesti.

### *Kullanhuuhdonta-alueen kunnossapito*

Kullanhuuhdonta on rajoitettava välttämättömiin toimenpiteisiin. Kullanhuuhdontaluvan nojalla tapahtuvasta toiminnasta ja muusta kullanhuuhdonta-alueen käytöstä ei saa aiheutua haittaa ihmisten terveydelle tai vaaraa yleiselle turvallisuudelle, olennaista haittaa muulle elinkeinotoiminnalle, merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa, harvinaisten tai arvokkaiden luontoesiintymien olennaista vahingoittumista, merkittävää maisemallista haittaa tai muille lähistöllä olevien alueiden käyttötarpeille haittaa tai vahinkoa eikä vahinkoa alueella sijaitseville kulttuurihistoriallisesti arvokkaille rakennuksille ja niiden pihapiirille. Kullanhuuhdontaluvan haltijan on pidettävä kullanhuuhdonta-alue sellaisessa kunnossa, että se jatkuvasti täyttää turvallisuuden vaatimukset eikä haitallisia ympäristövaikutuksia aiheudu.

*Perustelut:* Kaivoslaki (621/2011) 24 §.

### *Poronhoidolle aiheutuvien haittojen vähentäminen*

Kullanhuuhdontaluvan haltijan on estettävä porojen joutuminen jyrkkäreunaisiin kaivukuoppiin tai luiskattava kaivannot siten, ettei niistä aiheudu vaaraa alueella liikkuville poroille tai porotalouden harjoittajille. Lupa-alueelle ei saa virittää puiden väliin naruja tai muuta vastaavaa, joka voi aiheuttaa vaaratilanteita alueella mahdollisesti liikkuville. Toiminta on tarvittaessa keskeytettävä paliskunnan poroisännän pyynnöstä, mikäli toiminta estää kuljetusreitin käytön.

*Perustelut:* Alue kuuluu Ivalon paliskunnan alueeseen. Lupamääräyksessä mainituilla toimenpiteillä vähennetään kullanhuuhdonnasta poronhoidolle aiheutuvia haittoja erityisellä poronhoitoalueella. Myös tämän luvan muissa lupamääräyksissä kielletään olennaisen haitan aiheuttaminen muille elinkeinoille sekä määrätään aiheutuneiden vahinkojen ja haittojen korvaamisesta.

### *Saamelais- ja koltta-asioihin liittyvät määräykset*

Kullanhuuhdontaluvan haltijan on huolehdittava, ettei toiminnasta yksin tai yhdessä muiden vastaavien lupien tai alueiden muiden käyttömuotojen kanssa aiheudu sellaista haittaa, joka olennaisesti heikentäisi edellytyksiä harjoittaa saamelaiselinkeinoja taikka muutoin ylläpitää ja kehittää saamelaiskulttuuria. Mikäli olennaista haittaa aiheutuu, toiminta on keskeytettävä ja aiheutunut haitta korjattava välittömästi.

*Perustelut:* Alue sijaitsee saamelaisten kotiseutualueella. Annetuissa lausunnoissa esiin tulleet saamelaiselinkeinojen harjoittamiseen ja saamelaiskulttuurin ylläpitämiseen liittyvät yksilöidyt asiat on otettu huomioon tämän luvan lupamääräyksissä, erityisesti saamelaiskulttuurin kannalta tärkeänä pidettävään poronhoitoon kohdistuvat vaikutukset on huomioitu lupamääräyksessä poronhoidolle aiheutuvien haittojen vähentämiseksi.

#### *Kullanhuuhdonta koskeva selvitysvelvollisuus*

Kullanhuuhdontaluvan haltijan tulee vuosittain toimittaa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle selvitys talteen otetun kullan ja käsitellyn irtomaan määrästä sekä rakentamisesta kultanhuuhdonta-alueella ja muusta alueen käytöstä.

Selvityksen tulee sisältää:

- 1) talteen otetun kullan määrä grammoina
- 2) käsitellyn irtomaan määrä irtokuutiometreinä
- 3) käytetyt tutkimus- ja työmenetelmät
- 4) kultanhuuhdonta-alueella työskentelevien henkilöiden määrä henkilötyöpäivinä
- 5) työskentelyaika kultanhuuhdonta-alueella
- 6) tehdyt maisemointi- ja jätehuoltotoimenpiteet

Selvitys on jätettävä kaivukautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä.

*Perustelut:* Kaivoslaki (621/2011) 28 §, asetus kaivostoiminnasta (391/2012) 9 §.

#### *Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma ja sen noudattaminen*

Kullanhuuhdontaluvan haltijan on noudatettava viranomaiselle toimittamaansa kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmaa.

*Perustelut:* Kaivoslaki (621/2011) 25 §. Kullanhuuhtoja on velvollinen huolehtimaan maa- ja kivennäisjätteen synnyn ehkäisemisestä, sen haitallisuuden vähentämisestä sekä jätteen hyödyntämisestä tai käsittelemisestä.

#### *Vakuus*

Kullanhuuhdontaluvan haltijan on asetettava 3200 euron suuruinen pankkitalletusvakuus Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle kaivoslakiin perustuvasta toiminnasta aiheutuneen



vahingon ja haitan korvaamista sekä kaivoslain mukaisten jälkitoimenpiteiden suorittamista varten.

*Perustelut:* Kaivoslaki (621/2011) 107 §

Vakuus määräytyy hakijan harjoittaman kaivumenetelmän ja alueen ominaisuuksien perusteella (sijainti ja saavutettavuus). Alueella harjoitetaan koneellista kullanhuuhtontaa ja alue on helposti saavutettavissa.

#### *Ilmoitus kullanhuuhtonta-alueen maastotöistä*

Kullanhuuhtontaluvan haltijan on ilmoitettava etukäteen kirjallisesti alueen hallinnasta vastaavalle Metsähallitukselle sekä alueen paliskunnalle ja saamelaiskäräjille kaikista maastotöistä, jotka voivat aiheuttaa vahinkoa tai haittaa. Maastotöitä koskevassa ilmoituksesta on käytävä ilmi:

- 1) töistä vastaavan henkilön nimi sekä yhteystiedot;
- 2) arvioitu maastotöiden aloitusajankohta ja kesto;
- 3) tarkempi selvitys, mitä maastotöitä tehdään sekä mitä työmenetelmiä ja koneita käytetään;
- 4) arvio toimenpiteiden määrästä;
- 5) alueella työskentelevien henkilöiden lukumäärä;
- 6) arvio maastotöiden vaikutuksista ympäristöön;
- 7) tarvittaessa selvitys muista seikoista, joilla voi olla merkitystä.

Maastotöitä koskevaan ilmoitukseen on liitettävä kartta, johon on merkitty alue, jolla maastotöitä tullaan tekemään. Ilmoitus on tehtävä viimeistään kuukautta ennen maastotöihin ryhtymistä.

*Perustelut:* Kaivoslaki (621/2011) 27 §, asetus kaivostoiminnasta (391/2012) 7 §.

#### *Jälkitoimenpiteet*

Kun kullanhuuhtontalupa on rauennut tai peruutettu, on kullanhuuhtontaluvan haltijan saatettava kullanhuuhtonta-alue välittömästi yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, poistettava rakennukset ja rakennelmat sekä laitteet, huolehdittava alueen kunnostamisesta ja siistimisestä sekä saatettava alue mahdollisimman luonnonmukaiseen ja maisemallisesti tyydyttävään tilaan. Kullanhuuhtontaluvan haltijan on tehtävä viipymättä kirjallinen ilmoitus Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle ja Metsähallitukselle, kun edellä mainitut toimenpiteet on saatettu loppuun. Ilmoitus on kuitenkin tehtävä viimeistään vuoden kuluttua luvan raukeamisesta tai peruuttamisesta. Ilmoituksen tulee sisältää tieto jälkitoimenpiteiden päättymispäivästä sekä kuvaus toteutetuista jälkitoimenpiteistä.

*Perustelut:* Kaivoslaki (621/2011) 29 §.

#### *Korvaus alueen hallinnasta vastaavalle viranomaiselle*

Kullanhuuhdontaluvan haltijan on suoritettava Metsähallitukselle vuotuista korvausta 50 euroa hehtaarilta. Kullanhuuhdontakorvaus on ensimmäiseltä vuodelta maksettava viimeistään 30 päivänä siitä, kun kullanhuuhdontalupa on tullut lainvoimaiseksi tai kaivosviranomaisen on antanut määräyksen päätöksen täytäntöönpanosta muutoksenhausta huolimatta. Seuraavina vuosina korvaus on maksettava viimeistään 15 päivänä maaliskuuta.

*Perustelut:* Kaivoslaki (621/2011) 102 §, 169 §

#### *Vahinkojen ja haittojen korvaaminen kullanhuuhdonta-alueella*

Kullanhuuhdontaluvan haltijan on korvattava kullanhuuhdonta-alueella tapahtuvasta kaivoslakiin perustuvasta toiminnasta aiheutuneet vahingot ja haitat, jollei jonkin toimenpiteen osalta korvauksesta toisin säädetä.

*Perustelut:* Kaivoslaki (621/2011) 103 §.

#### *Luvan muuttaminen*

Mikäli kullanhuuhdonta koskevien toimenpiteiden määrässä, laadussa tai aikataulussa tapahtuu sellainen muutos, että lupamääräyksiä on tarpeen tarkistaa, on luvanhaltijan haettava kullanhuuhdontaluvan muuttamista kaivosviranomaiselta.

*Perustelut:* Kaivoslaki (621/2011) 69 §.

#### *Luvan jatkaminen*

Mikäli luvan voimassaoloa halutaan jatkaa, tulee hakemus luvan voimassaolon jatkamiseksi toimittaa kaivosviranomaiselle viimeistään kaksi kuukautta ennen luvan voimassaolon päättymistä. Hakemukseen tulee liittää lupaharkinnan kannalta tarpeelliset ja luotettavat selvitykset alueella harjoitetun toiminnasta ja siitä, että alueella on edelleen edellytyksiä löytää kultaa.

*Perustelut:* Kaivoslaki (621/2011) 66 §, asetus kaivostoiminnasta (391/2012) 27 §.

#### *Rakentaminen*

Kullanhuuhdontalupa ei oikeuta rakentamiseen.

*Perustelut:* Kaivoslaki (621/2011) 26 §. Lupahakemuksessa ei ole haettu lupaa rakentaa kullanhuuhdonta-alueelle lain tarkoittamia rakennuksia.

#### *Maastoliikenne*

Kullanhuuhdonta-alueella ja sen ulkopuolella tapahtuva maastoliikenne edellyttää maastoliikennelain mukaisen luvan maanomistajalta.

*Perustelut:* Maastoliikennelaki (1710/1995) 2 luku 4§

#### **Lupahakemuksen käsittely**

#### *Lupahakemuksesta tiedottaminen*

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on tiedottanut hakemuksesta kuuluttamalla siitä 30 päivän ajan Turvallisuus- ja kemikaaliviraston sekä Inarin kunnan ilmoitustauluilla. Lausunnot ja mielipiteet on tullut toimittaa viimeistään 29.3.2019.

#### *Lausuntopyyntö ja lausunnot hakemuksesta*

Hakemuksesta on lähetetty lausuntopyyntö ja saatu lausunnot seuraavasti:

- 1) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Ivalon paliskunnalle 27.2.2019  
Ivalon paliskunnan ei ole toimittanut lausuntoa kyseiseen hakemukseen liittyen
- 2) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Metsähallitukselle 27.2.2019  
Metsähallituksen lausunto 7.3.2019

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on pyytänyt Metsähallitukselta lausuntoa koskien Kalle Runolinnan kullanhoidontalupahakemusta HL2018:0028, Haettu alue sijaitsee Ivalojokeen laskevan Palsinojan sivupuron, Elsanon latva-alueilla, Hammastunturin erämaa-alueella Inarin kunnassa. Haetulla alueella (6,8 ha) on tarkoitus harjoittaa koneellista kullankaivua. Käsiteltävä maamäärä on hakijan mukaan enintään noin 1000 m<sup>3</sup> vuodessa. Tukesin yhteenvedossa on todettu vuosittaisen kaivumäärän olevan noin 3000 m<sup>3</sup>. Toiminnan valmistelutyössä käytetään noin 20 tonnin kaivinkonetta. Varsinainen rikastustyö tehdään Runolinnan mukaan yhdellä tai kahdella noin 5 tonnin ja/tai 20 tonnin kaivinkoneella. Hakemuksesta (päivitys 29.10.2018) selviää, että ympäristölupahakemus on tarkoitus jättää viimeistään kesän 2019 aikana. Hakija aikoo kuitenkin tehdä koekuoppia ennen sitä. Hakemuksesta ei käy ilmi, millä menetelmällä koekuoppia tehtäisiin.

Hakijan esittämistä tiedoista poiketen alue ei ole metsätalousaluetta vaan kokonaisuudessaan erämaa-aluetta. Alueella tehdyistä hakkuista on jo kymmeniä vuosia. Pohjois-Lapin maakuntakaavassa (vahvistettu 27.12.2007) aluetta ei ole merkitty M1 -merkinnällä (metsä- ja porotalousvaltainen alue), vaan Se -merkinnällä, joka tarkoittaa erämaalain (62/1991) nojalla perustettua erämaa-aluetta.

Alueelta ei tunneta muinaismuistolain (295/1963) suojaamia muinaisjäännöksiä, rakennusperintökohteita tai muita kulttuuriperintökohteita. Muinaismuistolain suojaamat kiinteät muinaisjäännökset ovat rauhoitettuja muistoina Suomen aikaisemmasta asutuksesta ja historiasta. Yli 100-vuotiaat rakennusten ja rakennelmien rauniot ja muut ihmistoiminnan jättämät jäännökset ovat kiinteitä muinaisjäännöksiä. Jos maata kaivettaessa tai muuta työtä suoritettaessa tavataan mahdollinen muinaisjäännös, on työ muinaisjäännöksen kohdalta heti keskeytettävä ja ilmoitettava kohde Saamelaismuseolle, joka päättää jatkotoimenpiteistä. Ilman muinaismuistolain nojalla annettua lupaa kiinteän muinaisjäännöksen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen

ja muu siihen kajoaminen on kielletty. Myös muut alueella mahdollisesti olevat kulttuuriperintökohteet, kuten merkittävät nuoremmat kullankaivun historiaan liittyvät jäännökset, tulee ottaa huomioon maankäytössä.

Metsähallitus huomauttaa, että myös koekuoppien koneellinen kaivu vaatii luvan. Metsähallitus pyytää Turvallisuus- ja kemikaalivirastoa muistuttamaan kaivajaa seuraavista asioista mahdollisen kullanhuudontaluvan myöntämisen yhteydessä:

- Kaivutoiminta tulee tapahtua siten, että alapuoliseen vesistöön ei pääse liettymistä aiheuttavaa mineraaliainesta eikä ravinteita. Maa-ainesten pääsy alapuoliseen vesistöön voidaan estää riittävällä veden kierrätyksellä ja saostusaltailla. Ympäristöluvan ehtoja on noudatettava.
- Kaivutyöhön liittyvä leiriytyminen ja muu toiminta tulee tapahtua kullanhuudonta-alueen sisäpuolella.
- Mahdollisille rakennelmille ja rakennuksille (mainittu myös lupahakemuksessa) on hankittava etukäteen Turvallisuus- ja kemikaaliviraston luvat.
- Kaivukauden päättyessä on jyrkät kaivantojen reunat luiskattava. Reunat on myös merkittävä maastoon riittävän näkyvästi. Näillä toimenpiteillä parannetaan maaston muiden käyttäjien turvallisuutta ja estetään vahinkoja.
- Metsähallituksen kanssa on sovittava mm. seuraavista asioista:
  - Pystypuiden kaataminen on kielletty. Mikäli kullanhuudonta-alueella on puustoa tutkimustyön esteenä, on puiden poistamisesta sovittava ennakkoon.
  - Metsähallitus myy tarvittaessa maapuuta polttopuuksi. Maastoliikenne metsäautoteiden ulkopuolella on luvanvaraista.

Metsähallitus katsoo, että kullanhuudontaluvan saaja on kaikilta osin vastuussa Metsähallitukselle ja/tai kolmannelle osapuolelle kaivutoiminnasta mahdollisesti aiheutuvista vahingoista.

Lausuntopyynnössään Tukes pyysi samalla kaivoslain 38 §:n nojalla myös Metsähallituksen perusteltua näkemystä alueen hallinnasta vastaavana viranomaisena hakemuksen mukaisen toiminnan vaikutuksesta saamelaisten oikeudelle alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää kieltään ja kulttuuriaan huomioiden alueen läheisyydessä olevat muut vastaavat luvat ja muut maankäyttömuodot.

Hallituksen esityksessä kaivoslaista todetaan, että arvioinnissa olisi lähinnä tarpeen kiinnittää huomiota saamelaiskulttuurin kannalta tärkeinä pidettävään poronhoitoon kohdistuviin vaikutuksiin.

Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksessä 4. helmikuuta 2015 (taltionumero 275, Saamelaiskäräjien valitus ympäristölupa-asiassa, joka koski koneellista kullankaivua) todetaan

seuraavasti: "Nyt puheena olevassa asiassa on kysymys pienessä mittakaavassa tapahtuvasta kullankaivusta alueella, jota käytetään tähän tarkoitukseen vain osa vuotta ja silloinkin tiukkojen lupamääräysten puitteissa. Sanotulla toiminnalla ei aiheuteta haittaa saamelaiskulttuurille ja vaikutukset saamelaisten perinteiselle elinkeinolle, kuten poronhoidolle, kalastukselle, metsästykselle tai ympäröivälle luonnolle jäävät hyvin paikallisiksi."

Kyseisen kullanhuuhdontalupahakemuksen osalta Metsähallitus viittaa edellä mainittuun korkeimman hallinto-oikeuden päätökseen.

Metsähallitus toteaa kuitenkin, että kaikkien Saariselkä-Kuttura-Ivalojoeki-alueen kullanhuuhdontalupa-alueiden yhteisvaikutuksia saamelaiskulttuurin harjoittamiselle Metsähallituksen Luontopalvelut ei osaa arvioida.

3) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Inarin kunnalle 27.2.2019  
Inarin kunnan lausunto 28.3.2019

Hakemus sijoittuu Ivalon alueen yleiskaavassa kaavamerkinnällä erämaa-alue (Se) merkitylle alueelle. Hakemuksen osalta ei voimassa olevien kunnallisten kaavojen kannalta ole huomautettavaa.

4) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle 27.2.2019  
Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto 19.3.2019

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on pyytänyt kaivoslain (621/2011) 37 §:n nojalla Lapin ELY-keskuksen lausuntoa yllämainitusta Kalle Runolinnan kullanhuuhdontalupahakemuksesta HL2018:0028. Lupaa haetaan neljäksi vuodeksi. Haettava alue sijaitsee Palsinojan sivunoron, Elsanonjan latva-alueella Inarin kunnassa. Alueen pinta-ala on 6,8 hehtaaria. Alue sijaitsee Hammastunturin erämaa-alueella EMA 120009.

Hakijalla ei ole alueelle voimassa olevaa ympäristölupaa. Hakija on 15.2.2019 tehnyt Pohjois-Suomen aluehallintoviranomaiselle ympäristösuojelulain 115 a§:n mukaisen ilmoituksen pienimuotoisesta koneellisesta kullankaivuusta.

Toiminnan suunniteltu maankäyttö on enintään n. 1 000 m<sup>3</sup>/vuosi. Toimintaa tehdään pääasiassa n. 5 tonnin painoisella kaivinkoneella. Käytettävä vesi on hakemuksen mukaan kokonaan kiertovettä ja kierrätysnopeus on enintään 1 500 l/min.

Kullanhuuhdonta-alueella ei Hertta-rekisterin Eliöt-tietokannan mukaan (SYKE) ole luonnonsuojelulain 42 §:n nojalla koko maassa rauhoitettujen kasvilajien, 46 §:n uhanalaisten lajien tai 47 §:n erityisesti suojeltavien lajien esiintymiä ja eläinten

havaintopaikkoja, eikä luontodirektiivin liitteiden II ja IV lajien esiintymiä ja eläinten havaintopaikkoja tai petolinnun pesäreviirejä.

Alueelta ei kaikilta osin ole tehty ympäristöhallinnon toimesta systemaattisia uhanalaisinventointeja, vaan tiedot perustuvat otantaluonteisiin inventointeihin ja kasviharrastajien ilmoittamiin esiintymätietoihin. Näin ollen alueella saattaa olla uhanalaisten ja direktiivilajien esiintymiä, jotka eivät ole ympäristöhallinnon tiedossa.

Mikäli alueelta havaitaan edellä mainittuja lajeja, on huuhdontatoiminta järjestettävä siten, että siitä ei aiheudu luonnonsuojelulaissa kiellettyä seurausta, kuten lajin heikentämistä tai häviämistä eikä lajin elinympäristön heikentämistä tai tuhoutumista. Tarvittaessa edellä mainitut laji- ja luontotyyppiesiintymät on rajattava huuhdonta-alueen ulkopuolelle, ellei esiintymien säilymistä voida turvata muilla toimenpiteillä.

Erämaa-alueella toimittaessa on otettava huomioon erämaalain säännökset ja tavoitteet, erämaa-alueen hoito- ja käyttösuunnitelma ja Metsähallituksen alueelle mahdollisesti antamat käytännön ohjeet.

Edellä mainitut seikat huomioiden Lapin ELY-keskus ei näe estettä kullanhuuhdontaluvan myöntämiselle. Suunniteltu toiminta (kaivumäärä enintään 1 000m<sup>3</sup>) vaatii kuitenkin ympäristöluvan. Vireillä olevan ilmoitusmenettelyn (YSL 115a§, liite 4.) mukaisessa toiminnassa vuotuinen kaivumäärä, pintamaat mukaan lukien, tulee olla alle 500 m<sup>3</sup>.

Koneellista kullankaivuuta ei saa aloittaa ennen kuin ympäristölupa on myönnetty tai lupaviranomainen on tehnyt YSL 115a§:n mukaisesta ilmoituksesta ilmoituspäätöksen, sekä Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on myöntänyt kullanhuuhdontaluvan ja päätökset ovat lainvoimaisia tai lupa toiminnan aloittamiseen myönnetään muutoksenhausta huolimatta.

#### 5) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Saamelaiskäräjille 27.2.2019

##### Saamelaiskäräjien lausunto 27.3.2019

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on varannut Saamelaiskäräjille tilaisuuden lausua lupahakemuksesta, joka koskee koneellista kullanhuuhdontaa Kassun kultala -nimisellä kullanhuuhdonta-alueella (HL2018:0028) Ivalon paliskunnan alueella saamelaisten kotiseutualueella. Saamelaiskäräjien lakisääteisenä tehtävänä on hoitaa saamelaisten omaa kieltä ja kulttuuria sekä saamelaisten asemaa alkuperäiskansana koskevat asiat (saamelaiskäräjälaki 5 §).

Saamelaisten kotiseutualueelle kohdistuvalle kullanhuuhdonnalle ei saa myöntää lupaa, jos luvan mukainen toiminta yksin tai yhdessä muiden vastaavien lupien tai alueiden muiden käyttömuotojen kanssa olennaisesti heikentäisi edellytyksiä harjoittaa perinteisiä saamelaiselinkeinoja taikka muutoin ylläpitää ja kehittää saamelaiskulttuuria (kaivoslaki 50

§). Alkuperäiskansa saamelaisten oikeus ylläpitää ja kehittää kulttuurimuotoonsa kuuluvia perinteisiä elinkeinoja on julkisen vallan turvattava (perustuslaki 17 §, 22 §). YK:n kansalais- ja poliittisia oikeuksia koskevan yleissopimuksen täytäntöönpanoa seuraavan ihmisoikeuskomitean tulkintojen mukaan alkuperäiskansan oikeuksien täyttämässä on kyse viranomaisten neuvotteluvollisuudesta, kokonaisvaltaisesta harkinnasta ja kumulatiivisten vaikutusten arvioinnista (HE 132/2015 vp).

Kaivoslaki (38 §) edellyttää, että lupaharkinnan pohjaksi selvitetään yhteistyössä saamelaiskäräjien, alueen paliskuntien, alueen hallinnasta vastaavan viranomaisen tai laitoksen ja hakijan kanssa kullanhuuhtontaluvan mukaisesta toiminnasta saamelaiskulttuurin ylläpitämiseen kohdistuvat vaikutukset ja että haittojen vähentämiseksi ja estämiseksi harkitaan tarvittavat toimenpiteet. Asiaa selvittäessä tulee ottaa huomioon: 1) hakemuksessa tarkoitetun alueen läheisyydessä voimassa olevat vastaavat luvat; 2) mitä saamelaisten oikeuden kannalta alkuperäiskansana tärkeitä alueita hakemus koskee; 3) muut saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana häiritsevät alueiden käyttömuodot hakemuksessa tarkoitetulla alueella ja sen läheisyydessä (kaivoslaki 38 §). Kullanhuuhtontaluvassa annettavin lupamääräyksiin olla mahdollista poistaa lupaharkinnassa esille tullut luvan myöntämisen este (kaivoslaki 50 §).

#### Kuvaus

Asiassa haetaan lupaa harjoittaa kaivinkoneavusteista kullanhuuhtontaa 6,8 ha kokoisella lupa-alueella, joka sijaitsee Palsinojan laskevan Elsanojan varrella ja sen ympäristössä noin 700 m päässä Palsinojasta. Hakijan on tarkoitus kaivaa maa-aineksia noin 5 t tela-alustaisella kaivinkoneella ja käyttää myös noin 20 t kaivinkonetta valmistelutöissä. Huuhteluvesi olisi kiertovettä, kierrätysnopeuden ollessa 1500 l/min. Kaivukaudessa käsiteltäisiin 1000 m<sup>3</sup> maata. Alueelle kuljettaisiin metsäautotietä ja majoituttaisiin asuntovaunuun, muiden tarvittujen tilojen ollessa telttamaisia rakennelmia. Hakijalla on toinenkin Palsinojan alueelle kohdistuva kullanhuuhtontahanke hakemusvaiheessa (HL2019:0010). Näin ollen olisi toivottavaa saada hakijalta selvitys kahdella alueella toimimisen aikatauluista ja kaivukauden työpanoksen jakautumisesta alueiden kesken sekä siitä, miten ja milloin työvälineistöä on tarkoitus siirrellä alueiden välillä.

#### Vaikutukset saamelaiskulttuuriin

Hakija tunnistaa toiminnasta voivan olla vaikutuksia porotalouteen noin puolen euron edestä vuodessa. Saamelaiskäräjien käsityksen mukaan kullanhuuhtonnasta Palsinojan varrella on huomattavaa haittaa poronhoidolle toiminnan porojen laidunrauhaan, vasontaan ja liikkumiseen kohdistuvien melu- ja estevaikutusten takia laidunalueiden poistumisen sekä kuoppien ja työvälineiden mahdollisesti aiheuttaman vaaran lisäksi. Nyt kyseessä olevan lupa-alueen viereen sijoittuu Elsanojan varteen sekä Palsinojan ja sen sivujokien varrelle, usean kilometrin matkalle kullanhuuhtonta-alueita toinen toisensa perään (gtdkdata.gtk.fi/kaivosrekisteri/, luettu 26.3.2019). Yksittäisten kullanhuuhtontahankkeiden

yhteisvaikutuksena on Palsinojalle jo muodostunut laaja häiriöalue ja edelleen jatkuessaan hankkeiden vaikutukset korostuvat edelleen. Euromääräistä arviointia tukemaan on tämän lausunnon liitteenä olosuhteita osuvammin kuvaava Luonnonvarakeskuksen arvio (liite 4). Häiriön euromääräinen korvaus ei korvaa kulttuuriin kohdistuvien vaikutusten aiheuttamia menetyksiä.

Palsinojan ympäristöön kohdistuu laajalti vain tiettyyn vuodenaikaan painottuvaa ja vain tiettyyn luontotyyppiin vaikuttavaa toimintaa. Alueella on Ivalon paliskunnan kesälaidun ja vasomisalue. Se on Hammastunturin erämaa-alueeseen kuuluvana, muulta maankäytöltä rajoitettuna alueena paliskunnan poronhoidolle erityisen tärkeä kesällä ja sen merkitys kesälaidun- ja vasomisalueena kasvaa koko ajan muun maankäytön lisääntyessä. Paliskunnan alueella on laajalti muuta maankäyttöä, jotka ovat kaventaneet yhtenäisiä laidunalueita ja aiheuttavat laidunrauhaa häiritsevää melua ja liikettä. Kullanhuuhdontatoiminta Palsinojan varressa vaikeuttaa porojen kokoamista ja viemistä vasanmerkitykseen Juurakkomaan poroerotusaidalle. Noin neljännes koko paliskunnan poroista (paliskunnan suurin sallittu eloporoluku on 6000) laiduntaa alueella kevät-syyskuun ajan ja noin puolet paliskunnan kaikista vaatimista synnyttävät vasansa siellä.

Toiminnasta koituu myös ympäristövaikutuksia Palsinojaan vesistön vedenlaadun kuormituksessa, mistä on huomioita velvoitetarkkailuraporteissa.

Saamelaiskäräjät onkin 1.2.2018 vaatinut kaivosviranomaista kullanhuuhdonnan kokonaisvaikutusten selvittämisestä Ivalojoen ja siihen laskevien Sota- ja Uijemjokien ja Palsiojan alueilla (liitteenä). Kullanhuuhdonta-asioiden käsittelyssä kiinnittää huomiota saamelaisten elinkeinojen edustajien ja Saamelaiskäräjien edustajien näkökantojen sivuuttaminen merkityksettöminä. Häiriön kokemuksen laajuutta ilmentää kuitenkin erityisesti vaatimus kullanhuuhdonnan kokonaisvaikutusten selvittämisestä. Saamelaiskäräjät viittaa tässä yhteydessä valitukseen Vaasan hallinto-oikeudelle 6.8.2018 koskien koneellista kullankaivua Palsinojan varrella, yläjuoksun suuntaan lähimmillään noin 600 m päässä Elsanon yhtymäkohdasta Palsinojaan. Saamelaisten kulttuurimuotoon kohdistuvaa heikennystä eivät viranomaiset pysty arvioimaan huomioimatta alkuperäiskansan edustajien omaa merkityksen kokemista. Kulttuuriin ja perinteisten elinkeinojen harjoittamiseen kohdistuvien vaikutusten tulkitseminen kuuluu alkuperäiskansa saamelaisten itsemääräämisoikeuden piiriin.

Näistä syistä Saamelaiskäräjät ei puolla koneellisen kullanhuuhdontatoiminnan laajenemista nyt kyseessä olevalle lupa-alueelle. Jos lupa myönnetään, tulisi melu- ja estevaikutuksia pyrkiä vähentämään, esim. toiminnan keskeyttämiseen velvoittavalla lupamääräyksellä – vuosittain muuttuvan poronhoidon tilanteen mukaisesti.



Saamelaismuseumo Siidan lausunto 27.3.2019

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on pyytänyt Saamelaismuseumo Siidalta lausuntoa Kalle Runolinnan kullanhuhdantalupahakemuksesta HL2018:0028. Saamelaismuseumo Siida on saamelaisalueella toimivaltainen viranomaisen arkeologisen kulttuuriperinnön sekä maiseman ja rakennusperinnön suojelun ja hoidon suhteen.

Lupahakemusalue HL2018:0028 sijaitsee Inarin kunnassa, Ristiinamorostonvaarojen lounaisosassa, Palsinojan sivuhaaran Elsaajan latva-alueella. Palsinoja laskee pohjoisessa Ivalojokeen. Hakija hakee kullanhuhdantalupaa seuraavaksi 4 vuodeksi. Lupahakemusalueen pinta-ala on 6,8 ha. Alueella on tarkoitus harjoittaa koneellista kullankaivuuta, vuotuinen kaivumäärä on noin 1000 m<sup>3</sup>. Hakemuksen liitteenä on kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma. Kulku alueelle tapahtuu etelästä metsäautotietä pitkin.

Pohjois-Lapin maakuntakaavassa lupahakemusalue on Hammastunturin erämaa-alue (Se 6515). Hammastunturin erämaa-alueen kehittämisperiaatteena on, että alueen erämaaluonne säilytetään, saamelaiskulttuurin ja luontaiselinkeinojen tarpeet turvataan sekä kehitetään luonnon monipuolisen käytön edellytyksiä. Lupa-hakemusalue kuuluu saamelaisten kotiseutualueeseen ja se on Ivalon paliskunnan poronhoitoalueella. Poronhoitolain 2.2 § mukaan se on erityisesti poronhoitoa varten tarkoitettua aluetta, jolla maata ei saa käyttää niin, että siitä aiheutuu huomattavaa haittaa porotaloudelle.

Lupahakemusalueella HL2018:0028 ei ole tehty arkeologista inventointia, joten kyseiseltä alueelta ei toistaiseksi tunneta muinaismuistolain (295/1963) suojeltavia kiinteitä muinaisjäänöksiä. Mikäli alueelta havaitaan merkkejä esihistoriallisen ihmisen toiminnasta, kuten pyyntikuoppia, liesiä tai muinaisesineitä, työt löytöpaikalla on keskeytettävä ja löydöistä on ilmoitettava museoviranomaisille, tässä tapauksessa Saamelaismuseumo Siidan arkeologille.

Saamelaismuseumo Siida toteaa, että yksittäisenä koneellisen kullankaivuun lupahakemusalueena HL2018:0028 ei tässä laajuudessa uhkaa eikä vähennä alueen kulttuuriperintöarvoja. Kullanhuhdantalupahakemusten kokonaisvaltaiselle tarkastelulle on kuitenkin selkeä tarve tilanteessa, jossa yksittäiset, pinta—alaltaan pienet huhdonta-alueet käytännössä muodostavat suuren yhtenäisen alueen. Suuruudeltaan enintään 7 hehtaarin vierekkäisiä kullanhuhdonta-alueita tulisi voida käsitellä laajempina aluekokonaisuuksina, esimerkiksi jokilaaksoittain tai muuten alueittain, jotta kullanhuhdonnan kokonaisvaikutuksia voidaan arvioida maiseman ja luonnonympäristön kannalta.

Näin ollen Saamelaismuseumo Siida kehottaa TUKESia vastaavana lupa- ja valvontaviranomaisena käsittelemään kullanhuhdantalupahakemuksia alueellisina

kokonaisuuksina ja arvioimaan niiden yhteisvaikutuksia kyseisen alueen kulttuuriperintöön ja luonnonympäristöön ja erityisesti maisemaan.

#### **Hakijan selitys**

Hakijalta ei ole pyydetty selitystä.

#### **Turvallisuus- ja kemikaaliviraston kannanotto lausunnoissa ja muistutuksissa esitettyihin yksilöityihin vaatimuksiin.**

Lupaharkintaan sisältyy muun muassa toiminnasta ja muista lupa-alueen läheisyydessä olevista maankäyttömuodoista aiheutuvan yhteisvaikutuksen arviointi muun muassa saamelaisten alkuperäiskansaoikeuksiin. Tämä käy ilmi muun ohessa päätöksen liitteestä 3.

Lausunnoissa esitetyt kaivosviranomaisen toimivaltaan kuuluvat seikat on otettu päätöksessä huomioon lupamääräyksillä.

#### **Muistutukset ja mielipiteet**

Muistutuksia ja mielipiteitä ei ole jätetty.

#### **Päätösmaksu**

Päätösmaksu on 700 €.

Valtion talous- ja henkilöstöhallinnan palvelukeskus lähettää laskun hakijoille.

*Perustelut:* Asetus Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (1579/2015)

#### **Muutoksenhaku**

Tähän päätökseen saa hakea muutosta kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Päätöksestä perittävästä maksusta voidaan valittaa samassa järjestyksessä kuin pääasiasta. Valitusaika on 30 päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

#### **Päätöksestä tiedottaminen**

Päätöksestä tiedotetaan kaivoslain (621/2011) 58 §:n mukaisesti. Lupapäätös liitteineen toimitetaan postitse hakijalle. Jäljennös päätöksestä toimitetaan niille, jotka ovat tätä erikseen pyytäneet sekä niille kunnille, ELY-keskuksille ja muille viranomaisille, joille asiasta sen käsittelyn aikana on annettu tieto tai joilta on pyydetty lausunto. Jäljennös päätöksestä toimitetaan myös saamelaiskäräjille ja paliskunnalle.

Päätöksen antamisesta ilmoitetaan niille, jotka ovat tehneet muistutuksen asiassa tai ovat ilmoitusta erikseen pyytäneet, sekä niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee.

Päätöksen antamisesta kuulutetaan alueen kunnan ilmoitustaululla.

#### **Sovelletut säännökset**

Kaivoslaki (621/2011)

Asetus kaivostoiminnasta (391/2012)

Asetus Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (1579/2015)

**Lisätietoja**

Lisätietoja antaa Katja Palo, puh. 029 5052 191, etunimi.sukunimi@tukes.fi

Pasi Molkoselkä  
ylitarkastaja

Katja Palo  
ylitarkastaja

**LIITTEET**

Liite 1. Valitusosoitus

Liite 2. Kartta alueesta (1:10 000)

Liite 3. Selvitys kullanhuuhtontaluvan myöntämisen esteistä

Liite 4. Luonnonvarakeskuksen lausunto Saamelaiskäräjille

Liite 5. Ohje vakuuden asettamisesta

Liite 6. Panttaussitoumus

**TIEDOKSI**

Inarin kunta

Ivalon paliskunta

Lapin ELY-keskus

Metsähallitus

Saamelaiskäräjät

Saamelaismuseo Siida

## VALITUSOSOITUS

### Valitusviranomainen

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä pääosa tässä päätöksessä tarkoitettusta alueesta sijaitsee. Toimivaltainen hallinto-oikeus on mainittu valitusosoituksen lopussa. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

### Valitusaika

Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta

### Valitusoikeus

Päätöksestä voivat valittaa ne, joiden etua, oikeutta tai velvollisuutta asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset, saamelaiskäräjät sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan ja kolttien kyläkokous sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää kolttien elinolosuhteita ja mahdollisuuksia harjoittaa elinkeinoja.

### Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- 1) päätös, johon haetaan muutosta
- 2) miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- 3) perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- 4) valittajan nimi ja kotikunta
- 5) postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla).

## Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- 1) päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- 2) asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- 3) asiamiehen valtakirja

## Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Hallinto-oikeudessa kirjaamon aukioloaika on klo 8.00–16.15. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa **oikeudenkäyntimaksu** 260 euroa.

Oikeudenkäyntimaksua ei peritä, jos hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Toimivaltaisen hallinto-oikeuden yhteystiedot muutoksenhakua varten:

### **Pohjois-Suomen hallinto-oikeus**

Käyntiosoite: Isokatu 4, OULU

Postiosoite: PL 189, 90101 OULU

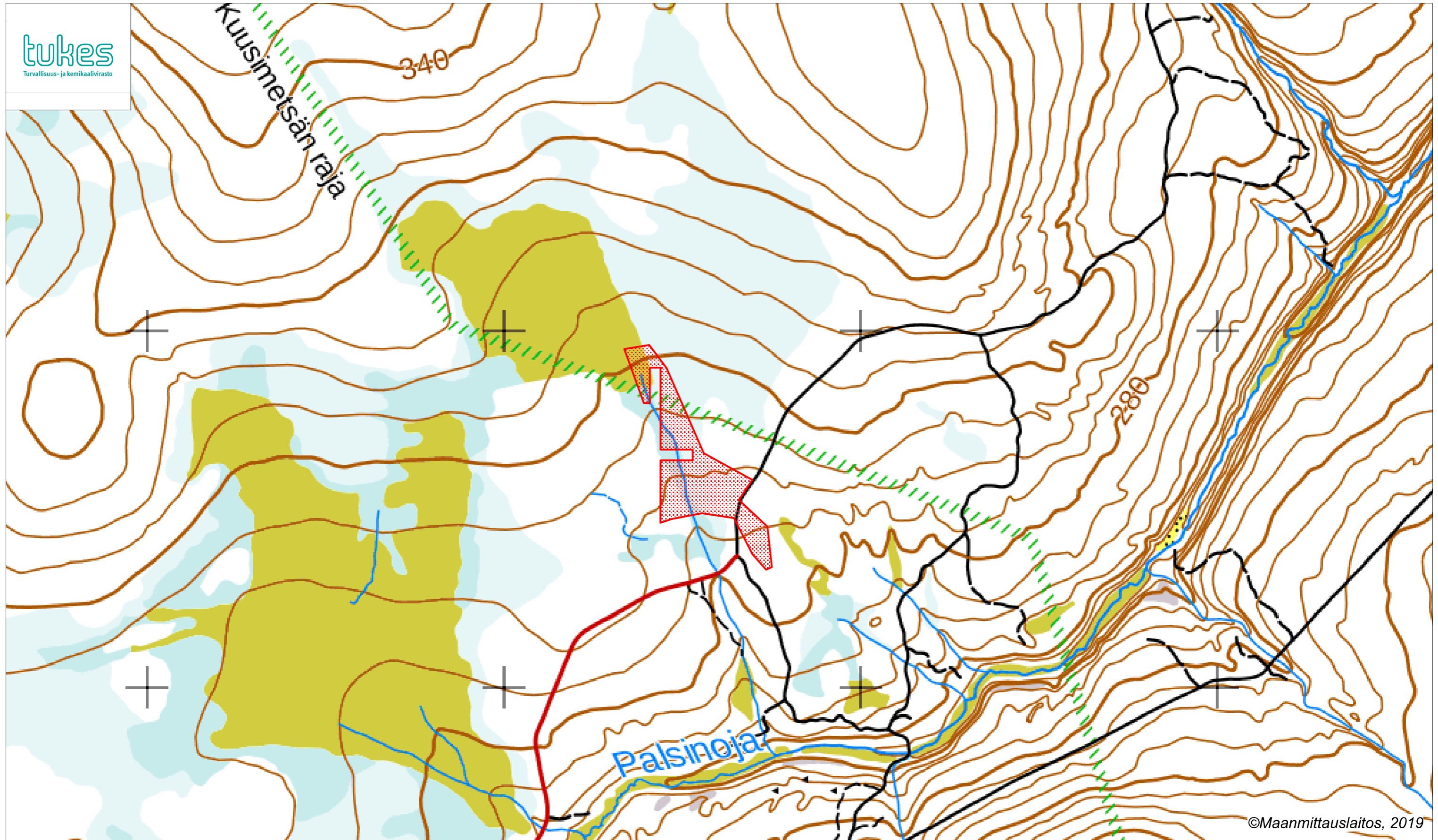
Faksi: 029 56 42841

Sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi

Puhelin: 029 56 42800 (vaihde)


@oikeus.fi

Kartta kullanhuuhdonta-alueesta  
(kartan mittakaava ohjeellinen)



©Maanmittauslaitos, 2019

© Maanmittauslaitos

 HL2018:0028  
Kassun Kultala

Runolinna Kalle

## Selvitys kullanhuuhdentaluvan HL2018:0028 mahdolliset myöntämisen esteet

### Yleistä kullanhuuhdonnasta

Kullanhuuhdonta on ollut pienenevä maankäyttömuoto koko 2000-luvun ajan. Esimerkiksi vuonna 2000 kullanhuuhdontaan oikeuttavia lupia on ollut voimassa yli 400, kun tällä hetkellä vastaava määrä on 247. Hakemuksia on vireillä 92. Hakemuksista yhteensä 43 hakemusta on jatkohakemuksia hakemushetkellä voimassa olleille luville. Näistä 16 kpl on sellaisia, jotka ovat tarkasteluhetkellä voimassa ja sisältyvät siten sekä hakemuksiin että voimassaoleviin lupiin (lähde: Kaivosrekisteri 29.5.2019). Lisäksi kullanhuuhdontaan varattujen alueiden keskikoko on pienentynyt uuden kaivoslain voimaantulon myötä noin 20 %.

Kullanhuuhdonnan mahdollinen vaikutus saamelaiskulttuuriin selvitetään paliskunnittain, koska poronhoito on tärkeä osa saamelaiskulttuuria ja se on alueiden käytön kannalta herkkä elinkeino. Koska paliskuntien alueet on selkeästi rajattu aidoilla, kaivoslain mukaisen kullanhuuhdonnan vaikutukset saamelaiskulttuurille rajoittuvat pääasiallisesti sen paliskunnan alueeseen, jolla kullanhuuhdonta harjoitetaan. Kullanhuuhdentaluvan nojalla ei saa harjoittaa toimintaa, joka vaikuttaa vesistöön. Mikäli tällaista toimintaa on suunniteltu lupa-alueella harjoitettavan, tulee toimintaan olla ympäristö- tai vesilupa. Näissä luvissa toimivaltainen viranomaisena on Pohjois-Suomen aluehallintovirasto.

### Lupa-alueen kuvaus

Kullanhuuhdentalupa-alue HL2018:0028 (6,8 ha) sijoittuu Ivalon paliskunnan alueelle ja Hammastunturin erämaa-alueelle.

Ivalon paliskunnan kokonaispinta-ala on noin 286000 ha, Hammastunturin erämaa-alueen pinta-ala on 182231 ha. Ivalon paliskunnan alueelle sijoittuu 121 kpl kullanhuuhdontaan oikeuttavia lupia, pinta-alaltaan yhteensä noin 565 ha. Näistä kyseisen lupahakemuksen läheisyyteen (2 km säteellä alueesta) sijoittuu noin 76 ha, 19 kpl. Alueen lähistöllä olevat lupa-alueet ovat olleet pääsääntöisesti kullanhuuhdontakäytössä vuosikymmenien ajan. Alueen läheisyydessä on vireillä myös 3 kpl kullanhuuhdentalupahakemuksia pinta-alaltaan noin 12 ha.

### Luvan mukaisen toiminnan kuvaus

Alueella on tarkoitus harjoittaa kone kaivua, vuotuinen kaivumäärä on noin 3 000m<sup>3</sup>.

### Muut häiritsevät alueiden käyttömuodot hakemuksessa tarkoitettulla alueella ja sen läheisyydessä

Alue on erämaalain (62/1991) mukainen erämaa-alue, jonka hoidossa ja käytössä on noudatettava hoito- ja käyttösuunnitelmaa.

Koko Hammastunturin erämaa-alueella on 28 kpl vuokra- ja käyttöoikeussopimuksia, joista 16 kpl liittyy porotalouteen. Kullanhuuhdonta-alueen läheisyydessä ei ole yhtään voimassa olevaa muuhun alueiden käyttömuotoon liittyvää sopimusta.

Yleisesti vuokra- ja käyttöoikeussopimuksista ja niiden myöntämisestä Hammastunturin erämaa-alueen hoito- ja käyttösuunnitelmassa todetaan seuraavaa:

Vuokra- ja käyttöoikeussopimusten laatiminen

1.) Metsähallitus jatkaa voimassa olevia käyttöoikeus- ja vuokrasopimuksia edellyttäen, että niiden käyttötarkoitus ei muutu erämaalain vastaiseksi.

2.) Metsähallitus voi luovuttaa porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain (45/2000) mukaisia erityisen etuuden käyttöoikeuksia tukikohdan sijoittamista varten. Hakijan tulee täyttää rahoituslain kriteerit. Hakijan on oltava kuntalainen.

3.) Kalastuksen tai metsästyksen (muut kuin luontaiselinkeinojen harjoittajat) perusteella uusia tukikohtapaikkoja ei myönnetä.

4.) Poro-hoidon tarpeisiin voidaan tehdä käyttöoikeus- ja vuokrasopimuksia. Uusien poroaitojen riistaturvallisuutta parannetaan mahdollisuuksien mukaan.

5.) Vanhoille käyttöoikeussopimuksettomille rakennuksille voidaan tehdä omistajan hakemuksesta käyttöoikeus-sopimus, mikäli rakennus on rakennettu ennen erämaalain voimaantuloa 1991, rakennus on asumiskelpoinen, rakennuksen omistaja on kuntalainen ja omistaja käyttää rakennusta metsästyksen, kalastuksen tai keräilyn tukikohtana. Rakennukselle on lisäksi hankittava kunnan myöntämä rakennus- tai toimenpidelupa.

Ylä-Lapin luonnonvarasuunnitelman tarkistamisen kaudelle 2006-2010 yhteydessä Metsähallitus on päättänyt, että erämaa-alueiden metsien hakkuista luovutaan, joten alueella ei harjoiteta metsätaloutta. Pysyvien teiden rakentaminen on erämaa-alueelle laissa kielletty.

Lähimmillään noin 1,6 kilometrin päässä hakemusalueelta on Ivalon ja Hammastunturin paliskunnan välinen raja-aita. Muita porotalouden rakenteita ei alueen lähistöllä sijaitse.

Lupahakemusalueen läheisyyteen ei sijoitu retkeilyreittejä tai -rakenteita.

Hammastunturin erämaa-alue on kuntalaisille merkittävä perinteinen metsästysalue. Lupametsästyspaine on alueella vähäinen. Metsästyspaine (kuntalaiset+lupametsästäjät) lupametsästysalueilla on ollut enimmillään 1,4 metsästysvuorokautta/km<sup>2</sup>.

Kun huomioidaan edellä kerrotut tosiseikat, kullanhuhdentaluvassa annetut määräykset ja muualla lainsäädännössä ja viranomaispäätöksissä annetut velvoitteet ja hakijoiden aiempi toiminta alueella, voidaan todeta, että kullanhuhdentaluvan HL2018:0028 oikeuttamat toimenpiteet eivät yksin taikka yhdessä muiden vastaavien lupien ja edellä kuvattujen muiden maankäyttömuotojen kanssa olennaisesti heikennä saamelaisten oikeutta harjoittaa kulttuuriaan. Yhteisvaikutusta arvioidessa on huomioitu lausunnoissa esiin tulleet seikat sekä alueiden ja toimintojen kokonaismäärä, sijainti ja toiminta.

Lisäksi alue on rajattu ja toimintaan tarvittavien lupien lupaehdot niin kyseisellä lupa-alueella kuin läheisyydessäkin turvaavat sen, että toiminnasta mahdollisesti aiheutuvat haitat ovat ajalliselta kestoaltaan ja sijainniltaan rajallisia, eivätkä olennaisesti haittaa saamelaisten oikeutta harjoittaa kulttuuriaan.

Hakija on osoittanut olevansa kelpoinen hakemaan kullanhuhdentalupaa eikä hakemusalueella ole selvitysten ja saatujen lausuntojen perusteella muitakaan kaivoslaissa mainittuja luvan myöntämisen esteitä. Lupakäsittelyn yhteydessä ei myöskään ole tullut esiin luvan aiemmasta, saman sisältöisestä toiminnasta mitään sellaisia seikkoja, että toiminnan jatkamiselle olisi kaivoslain mukaista estettä



Aineistoa:

Kaivosrekisterin karttapalvelu ([www.kaivostoiminta.fi/kartta](http://www.kaivostoiminta.fi/kartta))

Erämaalaki (<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1991/19910062>)

Hammastunturin erämaa-alueen hoito- ja käyttösuunnitelma (<http://julkaisut.metsa.fi/julkaisut/show/2061>)

Retkeilyalueet ([www.retkikartta.fi](http://www.retkikartta.fi))

Kaivosviranomaisen toimittaa yllämainitut dokumentit tarvittaessa paperisena niin pyydetessä

5.9.2018

Luke 2515/00 04 05/2018

Luonnonvarakeskus 5.9.2018

**Saamelaiskäräjät**Kirjaamo ([info@samediggi.fi](mailto:info@samediggi.fi))**Viite:** Saamelaiskäräjien 15.8.2018 tekemä lausuntopyyntö (Dnro 333/D.a.9/2018) Lukelle**Lapin Kullankaivajain Liitto ry:n tekemä laskelma kullanhuuhdonnan vaikutuksista poronhoitoon**

Saamelaiskäräjät on pyytänyt Lukelta lausuntoa Lapin Kullankaivajain Liitto ry:n tekemästä laskelmasta kullanhuuhdonnan vaikutuksista poronhoitoon sekä asiantuntija-arviota kullanhuuhdonnan vaikutuksista poronhoitoon ja sen kannattavuuteen.

Lapin Kullankaivajain Liitto ry on koonnut muistion (23.9.2012), jossa se käsittelee ja arvioi kullankaivuun aiheuttamia porokuolemia ja niiden vaikutuksia saamelaisporonhoitoon. Muistion mukaan liitto on tehnyt kyselyn kullankaivajille kullankaivuun vuoksi aiheutuneista porokuolemista ja kyselyyn saadun palauteen perusteella se arvioi, että kullankaivuu on aiheuttanut viimeisten 20 vuoden aikana vuodessa keskimäärin 0,25 poron kuoleman alueella jossa on 300 valtausta ja joka sijoittuu neljän paliskunnan alueelle. Muistiossa käydään myös läpi niitä toimia, joilla tällaisia porokuolemia pyritään välttämään kullanhuuhtojien ja Liiton toimesta. Saamelaiskäräjien esittämiä kullankaivuun vaikutuksia ja uhkia saamelaisporonhoidolle Liitto pitää täysin liioiteltuina ja tarkoituksenhakuisina.

Toisen Kullankaivajain Liitto ry:n tekemän muistion (myös 23.9.2012) mukaan Liitto on laskenut kullankaivuun eri muotojen aiheuttamia taloudellisia vaikutuksia poronhoidolle laidunten menettämisen osalta ja poronhoidon nettotulojen menetyksen osalta. Lähtökohdaksi laskelmissa on otettu laidunten menetyksen osalta se alue, jonka kukin kullankaivuutapa kaivaa vuodessa ja se kuinka nopeasti nämä kaivetut ja maisemoidut alueet palautuvat laidunkäyttöön. Esitetyssä laskelmassa lapiokaivajan kaivama alue vuodessa on 0,01 ha, moottorilapiokaivajan 0,02 ha ja konekaivajan 0,4 ha. Laskelman mukaan kaivetut ja maisemoidut kullankaivuualueet palautuvat 10 vuoden kuluessa lähes kokonaisuudessaan takaisin laidunkäyttöön. Samalla laskelmassa arvioidaan, että jo kaivetut alueet maisemoidaan 80 %:n osalta 20 vuoden sisällä kaivamisesta. Poronlihan nettotuoton arvoksi on arvioitu laidunhehtaaria kohti 1,2 euroa vuodessa. Laskelmassa päädytään siihen, että neljän paliskunnan alueelle sijoittuvien kaikkien kullankaivuumuotojen yhteinen porotaloudelle aiheuttama haitta on 49,9 euroa vuodessa.

Pyydettyinä lausuntonaan Luonnonvarakeskus esittää Lapin Kullankaivajain Liito ry:n tekemistä laskelmista toimialaansa liittyen seuraavan.

### **Kullankaivuun aiheuttamat porokuolemat**

Lapin Kullankaivajain Liitto ry:n tekemässä muistiossa ei käy selville, miten kysely porokuolemista tehtiin kullanhuutojille, mikä oli sen vastausprosentti ja kuinka luotettavasti ja kattavasti kullankaivajat ovat voineet todeta ja rekisteröidä kaikki tapahtuneet porokuolemat edeltävän kahdenkymmenen vuoden ajalta. Siksi Luonnonvarakeskus ei pysty esittämään omaa arviotaan siihen, kuinka kattava ja luotettava Liiton tekemä kysely on ja kuinka luotettava sen antama tulos on.

### **Lapin Kullankaivajain Liitto ry:n tekemä laskelma kullankaivuun eri muotojen aiheuttamista taloudellisista vaikutuksista poronhoidolle**

Lapin Kullankaivajain Liitto ry:n tekemässä laskelmassa poronhoidon menettämäksi laidunalueeksi on arvioitu vain se alue, joka eri kullankaivumuodoissa vuosittain kaivetaan ja käsitellään kullan etsimisessä. Samalla esitetään, että kaivetut alueet palautuvat maisemoinnin jälkeen noin 10 vuoden kuluessa lähes ennalleen poronhoidon käyttöön.

Näitä laskentaperusteita ei voida pitää Luken arvion mukaan oikeina, sillä eri maankäyttömuotojen häiriövaikutuksia porojen laidunnukseen on tutkittu Suomessa ja Ruotsissa varsin paljon. Mm. Ivalon paliskuntaa koskevassa tutkimuksessa (Anttonen ym. 2011: Arctic 64(1): 1-14) osoittautui, että vuodenaikaisia laidunalueita valitessaan porot välttävät kullanhuudontaa alueita erityisesti kesäaikaan, mutta myös alkutalvella. Tämä välttämisyöhyke, jossa porot laiduntavat selvästi vähemmän kuin etäämmälle sijoittuvalla laidunalueella, ulottuu jopa 1,5 km:n etäisyydellä kullankaivuualueista.

Kullankaivuualueiden keskittyminen saattaa olla eräs syy laajaan välttämisyöhyeseen. Samalla on kuitenkin myös todennäköistä, että konekaivuualueita vältetään laajemmin kuin lapiokaivuualueita. Kaikki kullanhuudontaan liittyvä toiminta (kaivaminen ja louhiminen, paljaat maa-alueet, asumukset ja rakennelmat sekä ihmisten, ajoneuvojen ja koneiden liikkuminen ja äänet, hajut ym) selittää todennäköisesti porojen välttämiskäyttäytymistä. Myös porojen kokoamiseen ja kuljettamiseen kullankaivuualueet voivat vaikuttaa haitaten niitä. Jäkäläköiden kuntoon vaikuttavia tekijöitä tutkittaessa (Kumpula ym. 2014, Regional Environmental Change 14: 541-559) on myös osoitettu, että erilaisten maankäytön ja ihmistoiminnan alueiden lisääntyessä ja ja laajetessa sekä samalla pirstoessa yhtenäisiä laidunalueita paliskunnassa, myös jäkälälaitumet kuluvat koko paliskunnan alueella nopeammin.

Näistä vaikutuksista johtuen Luken arvion mukaan ei ole oikea peruste käyttää laidunlaueiden mentysten vaikutusalueena ja kullanhuudonnan poronhoidolle aiheuttamien häiriöiden mittarina vain eri kullanhuudontamuodoissa vuosittain kaivettua maa- aluetta laskettaessa poronhoidon menetyksiä tai siihen kohdistuvia vaikutuksia kullankaivuun taholta. Luken arvion mukaan myös kullankaivuualueiden palautuminen maisemoinnin jälkeen 10 vuoden kuluttua lähes alkuperäiseen laidunkäyttöön on myös osittain liian optimistinen. Mikäli kysymyksessä on jäkälävaltainen laidun, sen palautuminen kullankaivuun ja maisemoinnin jälkeen takaisin vastaavaksi laidunalueeksi kestää todennäköisesti lyhimmillänkin kymmeniä vuosia. Jäkäläköiden kasvusta ja palautumisesta esim. metsäpalon jälkeen on olemassa varsin paljon tutkimustietoa, joten tämän arvion tueksi on saatavilla myös useita tutkimusjulkaisuja. Milläli kyseessä on kuitenkin tuorempi kasvillisuustyyppe, esitetty kymmenen vuoden aika heinämaisten ja ruohomaisten kasvien palautumiselle on todennäköisesti riittävä.

Lapin Kullankaivajain Liitto ry:n esittämässä laskelmassa poronhoidon nettotulojen laidunmaa-alaa kohti on arvioitu olevan 1,2 euroa/hehtaari/vuosi. Tahvonen ym 2014 (Ecological Modelling 272: 348-361) ovat julkaisussaan analysoineet poronhoidon nettotuloja eri tilanteissa luonnonlaitumilla ja heidän analyysinsä mukaan poronhoidon nettotulot optimaalisessa kunnossa olevilla jäkälälaitumilla voivat olla 30 euroa/ha jäkälälaidunta silloin, kun porot laiduntavat pelkästään luonnonlaitumilla. Toisaalta Pekkarinen ym. 2015 (Ecological Modelling 312: 256-271) ovat laskeneet, että optimaalista selvästi kuluneimmilla jäkälälaitumilla poronhoidon nettotulot jäävät tästä vain kolmannekseen.

Edellä esitetyn perusteella Luke katsoo, että laidunlaueiden menetyksistä aiheutuvia poronhoidon nettotulojen menetyksiä laskettaessa tulisi ottaa huomioon todellinen menetetty tai käytöstä osittain poistunut laidunalue, sen laatu ja taloudellinen arvo laitumena sekä näiden menetysten kesto. Myös laidunalueiden käytön häiriintyminen (käytön väheneminen) tietyn maankäyttömuodon vaikutuksesta sekä poronhoitoon ja laitumiin kohdistuvat muut vaikutukset tulisi huomioida kattavissa taloudellisissa vaikutusarvioinneissa.

Eeva-Liisa Ryhänen  
Yksikön johtaja  
Luonnonvarat  
Luonnonvarakeskus

Lausunnon valmistelija erikoistutkija Jouko Kumpulainen